

Postanowienie z dnia 27 lipca 2006 r.

II BP 11/06

Uprawdopodobnienie szkody polegającej na zapłacie kosztów sądowych zasądzonych prawomocnym orzeczeniem nie stanowi spełnienia wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

Sędzia SN Józef Iwulski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 27 lipca 2006 r. sprawy z powództwa Usług Transportowych T.J. N. Spółki z o.o. w S. przeciwko Zbigniewowi S. o zapłatę kwoty 4.003,00 zł, na skutek skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku z dnia 24 sierpnia 2005 r. [...]

o d r z u c i ł skargę.

U z a s a d n i e

Wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2005 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Słupsku zasądził od pozwanego Zbigniewa S. na rzecz powodowej spółki z o.o. „Usługi Transportowe T.J. N.” w S. kwotę 4.003,00 zł z ustawowymi odsetkami od 28 stycznia 2004 r. jako odszkodowanie z tytułu pracowniczej odpowiedzialności materialnej oraz kwotę 350,24 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, a także nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa-Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 108,00 zł tytułem „zwrotu kosztów procesu, wydatków w sprawie”. Wyrok ten uprawomocnił się, gdyż żadna ze stron nie wniosła od niego apelacji.

W dniu 12 października 2005 r. (data wpływu do Sądu pierwszej instancji) pozwany wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem tego wyroku, w której zarzucił naruszenie art. 117 k.p. w związku z art. 114 k.p., art. 115 k.p. oraz art. 116 k.p. „poprzez przyjęcie, że pozwany zobowiązany jest do naprawienia szkody powodowi, spowodowanej przez osoby trzecie oraz z tytułu ryzyka związanego z działalnością pracodawcy”. W ocenie skarżącego, wyrok Sądu Rejonowego spowodował

wyrządzenie po jego stronie szkody w postaci rozwiązania z nim umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p. oraz niewypłacenia wynagrodzenia za wrzesień 2003 r. i ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, a nadto istnieje ryzyko poniesienia przez niego dalszej szkody w kwocie 105.000,00 zł, z żądania której strona powodowa zrezygnowała w toku dotychczasowego postępowania. Pozwany podniósł również, że został przez Sąd wezwany do zapłaty kosztów procesu. W piśmie uzupełniającym skargę pozwany wywiódł, że w sprawie występuje wyjątkowy przypadek uzasadniający jej wniesienie, skoro poniósł szkodę w postaci opisanej szczegółowo w treści skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Zgodnie zaś z art. 424¹ § 2 k.p.c., jedynie w wyjątkowych wypadkach, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, skarga przysługuje także od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez sąd pierwszej instancji, jeżeli strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, oprócz wymagań, przewidzianych dla każdego pisma procesowego, powinna zawierać: 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości lub w części; 2) przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie; 3) wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne; 4) uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego skarga dotyczy; 5) wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe i że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi; 6) wniosek o stwierdzenie niezgodności orzeczenia z prawem (art. 424⁵ § 1 k.p.c.). Wszystkie wymienione w tym przepisie warunki muszą być spełnione łącznie, a brak któregokol-

wiek z nich oznacza niedopuszczalność skargi i prowadzi do jej odrzucenia na podstawie art. 424⁸ k.p.c.

Zaskarżony został prawomocny wyrok Sądu pierwszej instancji, a więc zgodnie z art. 424¹ § 2 k.p.c., przesłanką przysługiwania skargi jest zaistnienie wyjątkowego wypadku, gdy niezgodność orzeczenia z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. Skarga powinna zawierać wykazanie tych okoliczności (art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.), a brak w tym zakresie powoduje jej odrzucenie (art. 424⁸ § 2 k.p.c.). Skarżący, w skardze oraz w piśmie uzupełniającym, nie powołał się na żadne zasady porządku prawnego ani na jakiegokolwiek chronione konstytucyjnie wolności lub prawa, które miałyby naruszać zaskarżony wyrok. Spełnienie tego wymagania polega na zawarciu w skardze wyodrębnionej, juredykcyjnej argumentacji, przedstawiającej, jakie podstawowe zasady porządku prawnego lub konstytucyjne wolności albo prawa człowieka narusza zaskarżone orzeczenie i wskazaniu, na czym polegała obraza przepisów mających znaczenie dla ich ochrony (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 stycznia 2006 r., II CNP 2/06, OSNC 2006 nr 6, poz. 112). Skarżący w żaden sposób nie uzasadnił także, dlaczego w jego ocenie występuje wyjątkowy wypadek, uzasadniający dopuszczalność skargi od wyroku sądu pierwszej instancji. Za taki wyjątkowy wypadek można bowiem uznać wystąpienie szczególnych okoliczności usprawiedliwiających niewniesienie zwykłego środka odwoławczego (apelacji), jak przykładowo nieskorzystanie przez stronę z przysługującego jej środka zaskarżenia z powodu ciężkiej choroby, katastrofy, klęski żywiołowej lub błędnej informacji udzielonej przez pracownika sądu (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006 nr 6, poz. 113). Już z tych względów skarga podlegała odrzuceniu.

Sąd Najwyższy zważył nadto, że skarga nie spełnia wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c., gdyż nie zawiera uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie orzeczenia, którego dotyczy. Sformułowanie użyte w tym przepisie nakłada na skarżącego obowiązek uprawdopodobnienia szkody (jej zaistnienia oraz wysokości) i wystąpienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy nią a zaskarżonym orzeczeniem (por. art. 361 § 1 k.c.). W niniejszej sprawie nie można doszukać się takiego związku przyczynowego pomiędzy wydaniem przez Sąd Rejonowy wyroku w sprawie z powództwa pracodawcy przeciwko pracownikowi o odszkodowanie z tytułu pracowniczej odpowiedzialności materialnej, a „zwolnie-

niem pracownika przez powoda z pracy w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.” oraz „niezapła-
ceniem pozwanemu wynagrodzenia za wrzesień 2003 r. oraz ekwiwalentu za niewy-
korzystany urlop”. Straty (utracone korzyści) wynikające ze wskazanych zdarzeń nie
pozostają w jakimkolwiek związku przyczynowym z przedmiotem rozstrzygnięcia
Sądu pierwszej instancji. Przedmiotem tym było bowiem orzeczenie o materialnej
odpowiedzialności pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy. Zaskarżony wy-
rok nie został wydany w sprawie z powództwa pracownika przeciwko pracodawcy o
zapłatę zaległego wynagrodzenia za pracę i ekwiwalentu za urlop ani też o przywró-
cenie pracownika do pracy na poprzednich warunkach (ewentualnie o odszkodowa-
nie) na skutek wadliwego rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia, a tylko w
tych przypadkach wskazane przez pozwanego okoliczności można by uznać za
uprawdopodobnienie wystąpienia szkody w postaci twierdzonej przez skarżącego.

Wymagania uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody przez wydanie zaskar-
żonego orzeczenia nie spełnia też powołanie się przez skarżącego na „obawę o wy-
stąpienie powoda przeciwko pozwanemu o zapłatę dalszej kwoty 105.000,00 zł”.
Uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody w rozumieniu art. 424¹ § 1 i art. 424⁵ § 1
pkt 4 k.p.c. dotyczy tylko szkody już powstałej, a nie możliwości jej wystąpienia w
przyszłości. To samo odnosi się do szkody polegającej na zapłacie kosztów sądo-
wych. Pozwany w chwili obecnej takiej szkody nie poniósł, gdyż kosztów nie zapłacił,
a dopiero został wezwany do tego. Nadto, szkoda polegająca na zapłacie kosztów
sądowych, w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c. w ogóle nie jest szkodą wyrządzoną
przez wydanie orzeczenia. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu (w tym o kosztach
sądowych podlegających ściągnięciu na rzecz Skarbu Państwa), chociaż zamiesz-
czone w wyroku, jest postanowieniem i podlega zaskarżeniu w drodze zażalenia,
chyba że strona składa środek zaskarżenia co do istoty sprawy (art. 108 i art. 394 § 1
pkt 9 k.p.c.; por. postanowienie Sąd Najwyższego z dnia 14 września 1962 r., II CZ
86/62, OSNCP 1963 nr 12, poz. 267; PiP 1963 nr 4, s. 470 z glosą S. Włodyki). Nie
jest to też orzeczenie kończące postępowanie w sprawie w rozumieniu art. 424¹ § 1
k.p.c. i dlatego nie podlega zaskarżeniu skargą o stwierdzenie niezgodności z pra-
wem (postanowienie Sąd Najwyższego z dnia 17 listopada 2005 r., II CNP 15/05,
OSNC 2006 nr 9, poz. 153). Uprawdopodobnienie szkody polegającej na zapłacie
kosztów sądowych nie może więc stanowić spełnienia wymagania określonego w art.
424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 i 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====